

1. Závazné předpisy ve vztahu k organizaci pirátských výběrových řízení do dozorčích a řídicích orgánů obchodních společností samospráv samospráv

- Každý člen České pirátské strany je podle čl. 3 odst. 8 **stanov**¹ povinen podporovat politické cíle strany, zejména základní programové cíle a dodržovat ustanovení jednacích řádů a dalších **vnitřních předpisů**.
- Podle § 3 rozhodčího řádu² jsou rozhodným právem také **vnitřní předpisy strany** a její politický program, jemuž se tímto přiznává právní síla vnitřního předpisu. Rozhodné právo se posuzuje podle okamžiku, kdy bylo porušení předpisů dokonáno, není-li stanoveno jinak.
- Zásadním dokumentem pro obsazování dozorčích a řídicích orgánů obchodních společností samospráv je „**Společný program pro komunální volby konané v roce 2018**“^{3 4} (dále jen Společný program), který byl nejdříve projednán v rozpravě od 19.7.2018 a následně dvoukolovým hlasováním schválen Republikovým výborem Pirátské strany hlasováním na počátku srpna 2018.
- V části „Transparentní společnosti“ Společného programu je uvedeno:
*„Zajistíme, aby společnosti samospráv ovládali odborníci, ne politici. (...) V řídicích orgánech nebudou figurovat politici. (...) Budeme trvat na tom, aby se společnosti řídily **pravidly pro transparentní organizace**.“* Vnitřní předpis dále uvádí, že transparentní organizace „**provádí výběrová řízení veřejně ve dvoustupňovém řízení**“ a dále „**uplatňují účinné vnitřní mechanismy pro kontrolu a vynucování pravidel transparence**“.⁵
- Jednotlivá lokální uskupení Pirátů pro komunální volby jsou pak dále vázána rovněž **volebním programem v dané obci či městě**. Například svůj vlastní program pro komunální volby v roce 2018 sestavili Piráti v Českých Budějovicích⁶, Soběslavi⁷, Trutnově⁸, MČ Praze⁹ atd..
- Důležitým dokumentem pro pirátské komunální politiky jsou rovněž povolební strategie. V tomto dokumentu popsali své programové priority Piráti z MČ Praha 11¹⁰, Olomouce¹¹ anebo například Pardubic.¹²
- Veškeré níže popsané skutečnosti proběhly **v době platnosti** Společného programu.
- Pro toto srovnání byly pro snížení rozsahu použité údaje pouze o výběrových řízeních do funkcí v orgánech obchodních společností samospráv, **ačkoliv pravidla pro konání výběrových řízení Společného programu se týkají rovněž obecně prospěšných společností, nadačních fondů a příspěvkových organizací**.

¹ <https://www.pirati.cz/o-nas/stanovy.html>

² <https://wiki.pirati.cz/rules/rr>

³ https://www.pirati.cz/assets/pdf/program_komunal_spolecny_2018.pdf

⁴ <https://praha.pirati.cz/program/komunal2018/>

⁵ <https://wiki.pirati.cz/program/transparence>

⁶ <https://cb.pirati.cz/volby/>

⁷ <http://pirati.sobeslav.cz/volebni-program-2018/>

⁸ <https://www.piratitrutnov.cz/program-2018/>

⁹ <https://pirati10.cz/komunalni-volby-2018/program-pro-komunalni-volby-2018/>

¹⁰ <https://praha11.pirati.cz/komunalni-volby-2018/povolebni-strategie/>

¹¹

<https://olomoucky.pirati.cz/tiskove-zpravy/povolebni-strategie-piratu-a-starostu-pro-volby-do-zastupitelstva-mesta-olomouce-2018.html>

¹² <https://pardubice.pirati.cz/komunalni-volby-2018/povolebni-strategie/>

2. Posouzení závaznosti konání pirátského výběrového řízení do dozorčích a řídicích orgánů obchodních společností samospráv

A) Pravidla pro transparentní organizaci

- Základním dokumentem z hlediska obecného posouzení závaznosti konání výběrového řízení je Společný program¹³, který uvádí, že společnosti ovládané obcí se musí řídit pravidly pro transparentní organizace¹⁴ (jedná se o vnitřní předpis).
- Pravidla pro transparentní organizaci mimo jiné uvádějí, že transparentní organizace „provádí výběrová řízení veřejně ve dvoustupňovém řízení“. Otázkou ovšem zůstává, **zda-li termín „výběrové řízení“ je myšleno pouze řízení ve vztahu k veřejným zakázkám anebo rovněž výběrové řízení v rámci personálních obsazování pozic v městských či obecních firmách.** V dalším textu pravidel pro transparentní organizaci dokumentu jsou uvedené 2 věty týkající se otevřených veřejných soutěží o veřejné zakázky, nicméně to nutně neznamena, že toto obecné závazné pravidlo se netýká výběrových řízení do městských firem.

Transparentní organizace

- zveřejňují všechny informace z vlastní činnosti na Internetu (včetně účetnictví s doklady, obchodních smluv, majetkové struktury, rozhodnutí orgánů, zápisů z jednání), které nejsou vyloučeny podle zákona o svobodném přístupu k informacím,
- hospodaří výlučně přes transparentní bankovní účet, který zveřejňuje banka okamžitě na Internetu,
- provádí výběrová řízení veřejně ve dvoustupňovém řízení,
- uplatňují účinné vnitřní mechanismy pro kontrolu a vynucování pravidel transparence.

Transparentní organizace musí všechny zakázky zadávat ve dvoustupňovém řízení. V prvním stupni vyhlásí odůvodněný návrh zadání, proti němuž může každý do stanovené lhůty podat námitky. O výběru rozhodne výběrová komise na veřejně přístupném jednání způsobem stanoveným v zadání. Všechny obchodní smlouvy, nabídky a záměry budou na Internetu zveřejněny ještě dostatečnou dobu před tím, než nabudou účinnosti.

Podle modelu transparentní organizace musí fungovat všechny úřady, zdravotní pojišťovny a městské podniky, stejně jako politické strany a občanská sdružení, které chtějí dostávat veřejné dotace.

Pro splnění povinností transparentní organizace nechá stát vytvořit **svobodný software**, který transparentní organizaci maximálně zjednoduší plnění povinností a ušetří náklady.

- Termín dvoustupňové výběrové řízení **se běžně používá** jak ve vztahu k veřejným zakázkám, tak i ve vztahu k personálním výběrovým řízením. Tento termín se používá například ve výběrových řízeních ve státní správě a je podrobně vysvětlen i na stránkách Nejvyššího správního soudu.¹⁵
- Autor tohoto dokumentu se obrátil na 2 nezávislé osoby (právníčku a analytika) a požádal je o odpověď na následující otázku: „Je možné z pirátských pravidel pro transparentní organizace dojít k závěru, že uspořádání výběrového řízení do řídicích a dozorčích orgánů městských společností je závazné? Zvolte jednu z následujících odpovědí: 1) Ano 2) Ne 3) Nejednoznačné“
 - Michal Bláha (analytik, zakladatel Hlídače státu) odpověděl „nejednoznačné“
 - Adéla Šířová (právníčka, kandidátka do Senátu) odpověděla rovněž „nejednoznačné“

¹³ https://www.pirati.cz/assets/pdf/program_komunal_spolecny_2018.pdf

¹⁴ <https://wiki.pirati.cz/program/transparence>

¹⁵

<https://sbirka.nssoud.cz/cz/sluzebni-pomer-vyberove-rizeni-prezkoumani-rozhodnuti-sluzebniho-organu-soudem.p3648.html?q=>

B) Představení vizí a priorit do komunálních voleb 2018

- Dne 4.9.2018 představili Piráti na tiskové konferenci¹⁶ vize a priority do komunálních voleb 2018. Na této tiskové konferenci vystoupili pirátské lídři z Prahy, Ostravy, Plzně, Olomouce, Pardubic, Českých Budějovic a Karlových Varů.
- Obsahem tiskové zprávy i veřejné prezentace bylo tvrzení: „Zavedeme transparentní fungování radnic včetně průhledného hospodaření a **otevřených výběrových řízení**“.
- Autor tohoto dokumentu požádal o vyjádření redaktorku týdeníku Respekt Ivanu Svobodovou. Dotázal se jí, zdali po přečtení této tiskové zprávy by nabrala dojem, že veřejný slib pořádat otevřená výběrová řízení se týká pouze veřejných zakázek anebo i personálních výběrových řízení například do městských společností. Ivana Svobodová odpověděla, že tento veřejný slib před komunálními volbami chápe **zejména ve vztahu k veřejným zakázkám**, nicméně s ohledem na to, že se jedná o TZ Pirátů, tak rovněž **i ve vztahu k personálními nominacím**. Odpověď Ivany Svobodové zní: „*Jako to první, výběrová řízení má člověk spojena se soutěží o zakázky. Ale protože Piráti jako jediní dělali konkurzy i na obsazování rad v městských firmách, pak ve vašem pirátském případě bych si pomyslela i na to druhé, ale nikoliv prioritně - to jen že se ptáte, jinak by mě to asi nenapadlo. A pochopila bych, že ty konkurzy do městských společností si děláte interně - jinak.*“

Praha, 4. září 2018 - Piráti dnes představili své vize a priority do podzimních komunálních voleb. Po boku předsedy Pirátů Ivana Bartoše a místopředsedkyně strany Olgy Richterové vystoupili pirátské lídři z Prahy, Ostravy, Plzně, Olomouce, Pardubic, Českých Budějovic a Karlových Varů. „Dnes vplouváme do horké fáze kampaně říjnových komunálních voleb. A mě těší, že se nám s Piráty podařilo postavit 165 kandidátek s téměř 3000 tisíci kandidáty na nich,“ uvedl tiskovou konferenci Bartoš.

„Jaké jsou naše vize? Zavedeme transparentní fungování radnic včetně průhledného hospodaření a otevřených výběrových řízení. Zefektivníme fungování města díky digitalizaci a otevřeme radnice lidem, tak jak jsme to udělali třeba v Mariánských Lázních. Piráti v Praze i Brně už v minulých čtyřech letech ukázali své nasazení - v Brně jsme zavedli participativní rozpočet, v Praze jsme rozkrývali jednu korupční kauzu za druhou,“ zdůraznil Bartoš.

C) Ustálená praxe – příklad města Olomouc

- Když téma pirátských výběrových řízení do obecních a městských společností bylo veřejně mediálně otevřeno¹⁷, tak autor tohoto dokumentu nikdy ze strany čelních představitelů Pirátů nezaznamenal tvrzení, že jejich uspořádání je „dobrovolnickou“ záležitostí. Naopak dne 11.1.2019 předseda Pirátů Ivan Bartoš uvedl, že Piráti postupně získávají zkušenosti v pořádání těchto výběrových řízení slovy: „*Není mandatorní dokument vnitřních pravidel pro místní sdružení, jakým způsobem výběrová řízení pořádat a jak je zveřejňovat. Děláme je roky, takže jednotlivá místní sdružení měla možnost čerpat inspiraci. Výběrová řízení na lokální úrovni jsou na nejlepším vědomí a svědomí místních sdružení.*“¹⁸

¹⁶ <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/pirati-zahajili-ostrou-fazi-kampane-do-komunalu.html>

¹⁷

<https://denikn.cz/48939/ve-vedeni-mestskych-firem-nebudou-politici-slibovali-pirati-v-brne-je-tam-ale-dosadili-vede-ni-strany-to-proveri/?ref=in>

¹⁸

<https://denikn.cz/48939/ve-vedeni-mestskych-firem-nebudou-politici-slibovali-pirati-v-brne-je-tam-ale-dosadili-vede-ni-strany-to-proveri/?ref=in>

- Na základě prvotních poznatků v médiích a jejich následného prověření přijalo Republikové předsednictvo Pirátů dne 21.1.2019 následující usnesení¹⁹ :

1. Prověření pochybností a návrh řešení v souvislosti s výběrem pirátských členů orgánů obchodních společností samospráv

“

Republikové předsednictvo

1. **konstatuje**, že obsazení drtivě většiny prověřovaných míst v obchodních společnostech vlastněných samosprávou a obsazovaných Piráty proběhlo ko-
2. **konstatuje**, že zjistilo dílčí nedostatky ve výběrových řízeních na některá místa nominantů do funkcí v orgánech obchodních společností vlastněných
3. **konstatuje**, že v Plzni bude náprava zjednána novým otevřeným výběrovým řízením,
4. **ukládá** místopředsedovi Radku Holomčíkovi, aby ve spolupráci s analytikem Januszem Koniecznym a ZK Pirátů Brno připravil nová otevřená výběrová řízení a informoval o průběhu Republikové předsednictvo,
5. **žádá** ZK Pirátů Olomouc, aby požádal strany koalicí o možnost změnit nominanta v dozorčích radách za účelem vypsaní nového otevřeného výběrového řízení,
6. **žádá** analytika Janusze Konieczneho o dopracování podkladu v případech týkajících se hl.m. Prahy.

Nutno přitom zdůraznit, že prověření vybraných výběrových řízení ve vztahu k městům Praze, Brnu a Plzni se týkalo způsobu provedení vybraných výběrových řízení, zatímco v případě Olomouce byla výhrada pouze jedna – **neuspořádání veřejného výběrového řízení**. Případ Olomouce byl Piráty prezentován jako výjimečné zaváhání a v bodě 2 tohoto usnesení je uvedeno, že se jedná o „dílčí nedostatek“. Pirátští zastupitelé Olomouce nakonec právě **na základě tohoto usnesení RP uspořádali otevřené výběrové řízení**.

D) Prohlášení čelních představitelů Pirátů k pořádání otevřených personálních výběrových řízení

- Piráti dlouhodobě poukazují na fakt, že pořádají otevřená výběrová řízení a tímto na vlastním příkladě se snaží ukázat, jak by měla tato výběrová řízení probíhat ve státní správě či samosprávě.
- V komunálních volbách 2018 Piráti prezentovali jako svoji dobrou praxi příklad Mariánských Lázní se svým starostou a celkově i zkušenosti Karlovarského kraje (viz TZ k představení vizi a priorit do komunálních voleb 2018 dne 4.9.2018). Přitom právě Piráti v Karlovarském kraji veřejně deklarují pořádání otevřených výběrových řízení do různých personálních nominací viz například veřejná deklarace „*Otevřená výběrová řízení na personální posty. Odbornost musí být rozhodujícím faktorem i při obsazování dozorčích rad.*“²⁰
- Předseda Pirátů Ivan Bartoš **nespočetněkrát vysvětloval, že Piráti pořádají zpravidla otevřená výběrová řízení** viz „*děláme poctivě výběrová řízení*“²¹, „*děláme otevřená výběrová řízení*“²², „*transparentní výběrová řízení*“²³ atd. atd.
- Další představitelé Pirátů popisují, že je klíčové do dozorčích a řídicích orgánů městských firem pořádat otevřená výběrová řízení viz zde²⁴ či zde²⁵.

¹⁹ <https://forum.pirati.cz/viewtopic.php?t=35129&start=70>

²⁰ <https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/karlovy-vary.html>

²¹ 23.1.2017, „Cíl je změna. Prostředek je politika,“ říká šéf pirátů, Jablonecký deník

²² <https://zena.aktualne.cz/volny-cas/ivan-bartos/r~74658f40b36911e7a8460025900fea04/>

²³

https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/politika/ivan-bartos-nejsme-ochotni-delat-zasadni-kompromisy_448824.html

²⁴ Kumulace funkcí je problém, 24.9.2018, MF DNES

²⁵

<https://domaci.ihned.cz/domaci/c1-62934560-10-podminek-piratu-pro-prahu-veto-na-velke-projekty-i-ana-lyza-mhd-zdarma>

ZÁVĚR: Autor tohoto dokumentu došel k závěru, že uspořádání otevřených výběrových řízení do dozorčích a řídicích orgánů městských společností bylo pro Piráty závazné navzdory tomu, že vnitřní předpisy strany nejsou v tomto ohledu dostatečně přehledné a navzdory tomu, že pirátským zastupitelům chyběla v této věci metodická podpora.

